

Θεσσαλονίκη - Αξιοθέατα

Λευκός Πύργος (τέλη του 15ου αι.)

Η ακριβής χρονολόγησή του δεν είναι γνωστή, αλλά είναι σχεδόν βέβαιο ότι κτίσθηκε στα **τέλη του 15ου αι.**, μετά την κατάκτηση της Θεσσαλονίκης από τους Τούρκους. Στη μακρά ιστορία του, ο πύργος έχει αλλάξει κατά καιρούς ονόματα και χρήσεις. Τον 18ο αιώνα αναφέρεται ως "**Φρούριο της Καλαμαριάς**", ενώ το 19ο αιώνα ως "**Πύργος των Γενιτσάρων**" και "**Πύργος του Αίματος**". Τα δύο τελευταία ονόματα οφείλονται στο γεγονός ότι ήταν **φυλακή βαρυποινιτών και η** όψη του βαφόταν με αίμα από τις συχνές εκτελέσεις των φυλακισμένων από τους Γενίτσαρους. **Το 1890 ένας Εβραίος κατάδικος**, ο Nathan Guidili, για να αποκτήσει την ελευθερία του άσπρισε με ασβέστη τον πύργο και από τότε έμεινε η σημερινή ονομασία του, "**Λευκός Πύργος**". Μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, το 1912, ο πύργος περιήλθε στο ελληνικό δημόσιο και είχε κατά καιρούς διάφορες χρήσεις. Στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στέγαζε το **κέντρο διαβιβάσεων των Συμμάχων**, ενώ το 1916 ένας του όροφος χρησιμοποιήθηκε για τη **φύλαξη αρχαιοτήτων** που προέρχονταν από τις αρχαιολογικές δραστηριότητες των βρετανικών δυνάμεων στη ζώνη ευθύνης τους. Ακόμη χρησιμοποιήθηκε **για την αεράμυνα** της πόλης και ως **Εργαστήριο Μετεωρολογίας** του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Οι τελευταίοι που στεγάσθηκαν στον πύργο πριν από την αναστήλωσή του ήταν οι **Ναυτοπρόσκοποι**. Στην αρχή του 20ού αιώνα στο χώρο γύρω από τον πύργο λειτουργούσε το περίφημο καφενείο και το "Θέατρο του Λευκού Πύργου", που κατεδαφίστηκαν το 1954, με σκοπό την επέκταση του πάρκου. Ο πύργος είναι κυλινδρικός με **ύψος 33,90 μ. και διάμετρο 22,70 μ.** Έχει **ισόγειο και έξι ορόφους**, που επικοινωνούν με εσωτερικό **κλιμακοστάσιο μήκους 120 μ.**, το οποίο ελίσσεται κοχλιωτά σε επαφή με τον εξωτερικό τοίχο, αφήνοντας στο κέντρο έναν κυκλικό πυρήνα διαμέτρου 8,50 μ. Έτσι, σε κάθε όροφο σχηματίζεται μια κεντρική κυκλική αίθουσα, με την οποία επικοινωνούν μικρότερα τετράπλευρα δωμάτια, ανοιγμένα στο πάχος του εξωτερικού τοίχου. Ο τελευταίος όροφος έχει μόνο την κεντρική αίθουσα και έξω από αυτήν δημιουργείται δώμα, που προσφέρει εξαιρετική θέα του γύρω τοπίου της πόλης και της θάλασσας. Όπως δείχνουν οι ιστορικές μαρτυρίες, αλλά και η εσωτερική διαρρύθμιση των χώρων, η ύπαρξη τζακιών, καπναγωγών και μικρών αφοδευτηρίων με αποχετευτικό σύστημα, ο πύργος δεν είχε μόνο αμυντική χρήση, αλλά ήταν και στρατιωτικό κατάλυμα. Μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα ο πύργος περιβαλλόταν από χαμηλό οκταγωνικό

περίβολο, ενισχυμένο με οκταγωνικούς πυργίσκους στις τρεις γωνίες του. Στο εσωτερικό του υπήρχαν ένα δερβισικό ησυχαστήριο, πυριτιδαποθήκες και δεξαμενή νερού, ενώ επάνω στην είσοδό του σωζόταν τουρκική επιγραφή που ανέφερε ότι ο πύργος του Λέοντος έγινε το 1535-1536, χρονολογία που πιθανώς αναφέρεται στην κατασκευή του περιβόλου.

Το 1983-1985 έγινε από την 9η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων η αναστήλωση του μνημείου και η μετατροπή του σε εκθεσιακό χώρο.

Άγιος Δημήτριος (7^ο αι.)

Ο **ναός του Αγίου Δημητρίου** αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται στην ομώνυμη οδό και είναι πεντάκλιτη βασιλική «ελληνιστικού τύπου», με εγκάρσιο κλίτος και με πλούσιο ζωγραφικό και μαρμάρينو διάκοσμο με περίτεχνα κιονόκρανα. Από τα ψηφιδωτά του, ξεχωρίζει αυτό που απεικονίζει τον ίδιο τον άγιο με δύο μικρά παιδιά και ένα άλλο, που απεικονίζει τον άγιο ανάμεσα στον επίσκοπο Ιωάννη και στον έπαρχο, οι οποίοι ανακαίνισαν το ναό τον 7ο αι. στα ερείπια παλαιότερου ναού.

Στη βορειοδυτική γωνία του κεντρικού κλίτους και ανάμεσα στον πεσσό και τον πρώτο κίονα της κιονοστοιχίας σώζεται μνημειακός τάφος, κατασκευασμένος με χαρακτηριστικά της ιταλικής αναγέννησης, πιθανότατα στην Ιταλία. Είναι ο τάφος του Λουκά Σπαντούνη (ή Σπανδωνή), άρχοντα της Θεσσαλονίκης, που τάφηκε στην εκκλησία στα 1481. Είναι στολισμένος με λουλούδια και υπάρχει επιγραφή με εικοσιδύο ελληνικούς ιαμβικούς στίχους προς τιμήν του.

Στο υπόγειο του ναού βρίσκεται ο χώρος μαρτυρίου του Αγίου. Ήταν το Ρωμαϊκό λουτρό όπου κατά την παράδοση μαρτύρησε ο Άγιος. Η είσοδος γίνεται από μία σκάλα στο ανατολικό τμήμα του νότιου κλίτους. Το ιερότερο τμήμα της κρύπτης είναι η ημικυκλική δεξαμενή αγιάσματος με τις μαρμάρινες κολώνες, κάτω ακριβώς από το Άγιο Βήμα. Από την κεντρική κόγχη έτρεχε μύρο που έπαιρναν σε φυαλίδια οι προσκυνητές ως τα χρόνια της Τουρκοκρατίας όταν μετατράπηκε σε τζαμί. Στην κρύπτη λειτουργεί μουσειακή έκθεση από γλυπτή διακόσμηση του ναού κατά τις διάφορες φάσεις της ιστορίας του. Εκτίθενται τμήματα του μαρμάρινου κιβωτίου που περιείχε τη λάρνακα του Αγίου, θωράκια του 6ου - 7ου αιώνα, σχέδια και παλιές φωτογραφίες του ναού.

Το σημερινό κτίσμα είναι ξυλόστεγο χωρίς θόλο και οι διαστάσεις κάτοψής του είναι **43,58μ. (μήκος) και 33 μ. (πλάτος)**. Το 1988 ο ναός

ανακηρύχθηκε [Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς](#) από την [UNESCO](#).

Η Αγία Σοφία, ή επίσημα ο **Ναός της του Θεού Σοφίας**, της Θεσσαλονίκης είναι ένας από τους παλαιότερους και σπουδαιότερους χριστιανικούς ναούς της πόλης, ο οποίος έχει παραμείνει ακέραιος μέσα στο βάθος του χρόνου και λειτουργεί μέχρι σήμερα ως **Καθεδρικός Ναός της Θεσσαλονίκης** αποτελώντας ταυτόχρονα αναγνωρισμένο [Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς](#).

Ο ναός της του Θεού Σοφίας της Θεσσαλονίκης χτίστηκε κατά τα μέσα του **7ου** αιώνα στη θέση μιας μεγάλης παλαιοχριστιανικής βασιλικής, που καταστράφηκε, πιθανόν από σεισμό, στις αρχές του συγκεκριμένου αιώνα. Το **1204**, όταν με την Δ' Σταυροφορία κυριεύθηκε η πόλη από τους σταυροφόρους, η Αγία Σοφία μετατράπηκε στον **καθολικό καθεδρικό ναό** της Θεσσαλονίκης, κατάσταση που διήρκεσε μέχρι το 1224 όταν η πόλη κατελήφθη από τα στρατεύματα του δεσποτάτου της Ηπείρου. Υπήρξε ο **μητροπολιτικός ναός της πόλης** από το **1246**, όταν η Θεσσαλονίκη περιήλθε στα χέρια της Αυτοκρατορίας της Νίκαιας, μέχρι το **1523/24** οπότε και μετατράπηκε σε **τζαμί** από τους Οθωμανούς. Ο ναός υπέστη σημαντικές ζημιές από πυρκαγιά το 1890, όσο ήταν ακόμη τζαμί. Την αποκατάσταση των ζημιών κατά τα έτη 1907-1909, στη διάρκεια της οποίας αποκαλύφθηκε το ψηφιδωτό του τρούλου, ανέλαβε ο βυζαντινολόγος Κάρολος Ντηλ, με οδηγίες του οποίου έγινε και η διακόσμηση των υπόλοιπων επιφανειών του ναού που διατηρείται μέχρι σήμερα. Στις **29 Ιουνίου του 1913**, και ενώ είχε μεσολαβήσει η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης από τον ελληνικό στρατό, ο ναός έγινε εκ νέου τόπος **ορθόδοξης χριστιανικής λατρείας**.

Η Αγία Σοφία είναι χτισμένη στον αρχιτεκτονικό τύπο της βασιλικής με τρούλο. Οι κίονες του κεντρικού κλίτους είναι τραβηγμένοι προς τα πλάγια, ώστε ο κεντρικός χώρος του ναού να έχει σχήμα ισοσκελούς σταυρού. Μπορεί έτσι να θεωρηθεί μια μεταβατική μορφή μεταξύ της βασιλικής με τρούλο και του εγγεγραμμένου σταυροειδούς, που κυριαρχεί στη βυζαντινή ναοδομία από το 10ο αιώνα και μετά.

Ροτόντα (310μ.Χ.) - Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου - Παλαιά Μητρόπολη
Είναι θολωτό στρογγυλό κτίσμα, όμοιο με το Πάνθεον της Ρώμης, και αποτελούσε τμήμα του όλου Γαλεριανού συγκροτήματος που κτίστηκε από το **Γαλέριο** κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη πόλη. Χρονολογείται στα

τέλη του 3ου-αρχές 4ου μ.Χ αιώνα (πιθανά το 310) και προοριζόταν για **ναός του Δία**. Λόγω της μη χρήσης του, μετατράπηκε επί **Θεοδοσίου Α'** σε χριστιανικό ναό των Ασωμάτων Δυνάμεων. Τη Βυζαντινή περίοδο ήταν ο Μητροπολιτικός Ναός της Θεσσαλονίκης. Συνέχισε και επί τουρκοκρατίας να είναι Μητροπολιτικός Ναός μέχρι και το **1591** οπότε μετατράπηκε από τους Τούρκους σε **τζαμί**. Μετά την Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, το 1912, αφιερώθηκε στον Άγιο Γεώργιο. Είναι φημισμένη για τα εξαιρετικής τέχνης ψηφιδωτά της, που κατατάσσονται στα αξιολογότερα έργα της παλαιοχριστιανικής τέχνης Συμπεριλαμβάνεται στα Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης ως [Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς](#) της [UNESCO](#).

Αψίδα Γαλερίου (305 μ.Χ.)

Το γνωστότερο μνημείο της Θεσσαλονίκης μαζί με το Λευκό Πύργο και ένα από τα χαρακτηριστικότερα της ύστερης αρχαιότητας, όταν η Θεσσαλονίκη έγινε **η πρωτεύουσα** του καίσαρα **Γαλερίου**, είναι η αψίδα ή το θριαμβικό τόξο του Γαλερίου, η λεγόμενη σήμερα **Καμάρα**. Πρόκειται στην αρχική του μορφή για ένα **οκτάπυλο** με 4 κεντρικούς ογκώδεις πεσσούς, 4 δευτερεύοντες στα πλάγια, ισάριθμα τόξα και χαμηλό σφαιροειδή θόλο. Σήμερα σώζονται δύο κύριοι πεσσοί και ένας δευτερεύων, που συνδέονται με πλίνθινο τόξο. Από τις αφηγήσεις των γεγονότων στις ανάγλυφες πλάκες συμπεραίνεται ότι η αψίδα χτίστηκε το **305 μ.Χ.** ύστερα από την οριστική **νίκη** του αυτοκράτορα **Γαλερίου** κατά των **Περσών**.

Η αρχαία αγορά της Θεσσαλονίκης περιελάμβανε έκταση περίπου **20 στρεμμάτων** και περικλείεται από τις σημερινές οδούς Ολύμπου και Φιλίππου. Κατείχε το **κέντρο της ρωμαϊκής πόλης**. Εκεί βρίσκονταν **δημόσια κτήρια** και διάφοροι χώροι που διαμορφώθηκαν με ενιαία αρχιτεκτονική αντίληψη σε δύο κλιμακωτά επίπεδα. Το συγκρότημα αποτελούσε τον οικονομικό και εμπορικό πυρήνα της πόλης, είχε, ωστόσο, διοικητικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα. Στα αυτοκρατορικά χρόνια αποκτά μνημειακό χαρακτήρα.

Η αγορά των αυτοκρατορικών χρόνων έχει δύο κύριες οικοδομικές φάσεις, στα μέσα του 2ου και στα μέσα του 3ου αιώνα μ.Χ. Πρόκειται για ένα συγκρότημα σε σχήμα "Π", αποτελούμενο από δύο συνεχόμενες πλατείες, με είσοδο από τη βόρεια πλευρά (σημερινή οδό Ολύμπου). Κατελάμβανε έκταση τεσσάρων οικοδομικών νησίδων. Αποτελείται από τρεις κιονοστήριχτες πτέρυγες, με κίονες κορινθιακού ρυθμού στο ισόγειο και ιωνικού στον όροφο,

ενώ στο βάθος υπήρχε μια ζώνη με διάφορα δωμάτια. Στη νότια πλευρά της αγοράς και εξαιτίας της φυσικής κλίσης του εδάφους κατασκευάστηκε διπλή υπόγεια θολοσκεπής στοά (cryptoporticus), η οποία στήριζε την κανονική κορινθιακή στοά. Πιθανόν λειτουργούσε ως δημόσια αποθήκη, ενώ αργότερα χρησιμοποιήθηκε ως αποθήκη των καταστημάτων της αγοράς. Τα καταστήματα που υπήρχαν είχαν σχεδιαστεί ήδη από την πρώτη οικοδομική φάση της αγοράς, ωστόσο κατασκευάστηκαν στη δεύτερη φάση της. Ο ελεύθερος χώρος της αγοράς ήταν επιστρωμένος με ορθογώνιες μαρμάρινες πλάκες και ήταν ανοιχτός μόνο από τη βόρεια πλευρά του, από όπου περνούσε ένας από τους βασικότερους δρόμους της πόλης, "η μέση οδός". Από τις στοές που πλαισιώναν το χώρο αυτό έχουν αποκαλυφθεί η νότια και η ανατολική στοά, σχεδόν στο σύνολό τους. Η ανατολική στοά που έχει διατηρηθεί καλύτερα διαθέτει ψηφιδωτό δάπεδο, διακοσμημένο με γεωμετρικά σχήματα. Ακόμη βρέθηκαν στη θέση τους βάσεις κίωνων, ένας κίονας και ένα κορινθιακό κιονόκρανο.

Πίσω από την ανατολική πτέρυγα διασώζεται το νομισματοκοπείο, το ωδείο και το αρχείο εγγράφων. Το νομισματοκοπείο της πόλης ταυτίστηκε από τις πήλινες μήτρες μια χρήσης που βρέθηκαν σε έναν κλίβανο, με τις οποίες κατασκεύαζαν πέταλα χάλκινων νομισμάτων με τη μέθοδο του "χυμένου κεριού". Η νοτιότερη αίθουσα της ανατολικής πλευράς ήταν το αρχείο εγγράφων, καθώς αποτυπώματα των ξύλινων ραφιών διαπιστώθηκαν στον ανατολικό τοίχο του χώρου αυτού. Στο κεντρικό τμήμα της πλευράς αυτής κατασκευάστηκε το ωδείο που σώζεται σήμερα. Η πρόσβαση γινόταν από πέντε μαρμάρινες θύρες, από τις οποίες οι δύο ακραίες προορίζονταν αποκλειστικά για τους καλλιτέχνες. Κλίμακες οδηγούσαν τους θεατές στο διάζωμα του ωδείου. Η ορχήστρα δεν ήταν ημικυκλική, αλλά τμήμα έλλειψης. Από το δάπεδό της έχουν διασωθεί μερικές μαρμάρινες λευκές πλάκες. Το κοίλο εδράζεται σε καμαροσκέπαστες στοές. Από τα εδώλια διατηρούνται σήμερα επτά σειρές.

Περίπου στο δεύτερο μισό του 3ου αιώνα μ.Χ. η αγορά της Θεσσαλονίκης αποκρυσταλλώθηκε, διαθέτοντας δημόσιους χώρους στις τρεις στεγασμένες πλευρές της. Τα δάπεδα των στοών ήταν τότε στρωμένα με ισχυρό κονίαμα. Έναν αιώνα αργότερα, στα μέσα του 4ου αιώνα μ.Χ., στη δεύτερη οικοδομική φάση της, διακοσμούνται τα δάπεδα με ψηφιδωτά, ενώ παράλληλα επισκευάζονται και τμήματα των κιονοστοιχιών. Στα χρόνια του Ιουλιανού επεκτείνεται το ωδείο και μετατρέπεται σε θέατρο, με τη δημιουργία ενός δεύτερου κοίλου και την επέκταση της σκηνής. Το νέο θέατρο μπορούσε πλέον να δεχτεί 2000-2500 θεατές.

Το συγκρότημα της αγοράς δεν καταστράφηκε από το μεγάλο σεισμό του 7ου αι. μ.Χ., αλλά εγκαταλήφθηκε σταδιακά. Οι μεταγενέστερες προσθήκες στο χώρο της αγοράς είναι πολύ λίγες, συγκεκριμένα εργαστήρια κεραμικής που δημιουργήθηκαν στη βυζαντινή εποχή. Σιγά σιγά επήλθε η υποβάθμιση του χώρου, ενώ κατά την Τουρκοκρατία παραχωρήθηκε το ιστορικό κέντρο σε Σεφαραδίτες Εβραίους από την Ισπανία.

Από τα κτήρια της αγοράς έχει αναστηλωθεί και δοθεί η κρυπτή στοά σε χρήση για εκθέσεις, συνέδρια και συναυλίες από το 1966. Επίσης, έχει αναστηλωθεί το ωδείο (χωρητικότητας 350 ατόμων) και έχει δοθεί σε χρήση από το 1997.

Η Πλατεία Αριστοτέλους

είναι μία από τις κεντρικές πλατείες της Θεσσαλονίκης. Ξεκινά από τα ημικυκλικά κτίρια στα βόρεια της οδού Μητροπόλεως, η οποία την διασχίζει στο σημείο αυτό, και συνεχίζεται μέχρι την λεωφόρο Νίκης, στην θάλασσα. Η πλατεία αποτελεί ένα δημοφιλές σημείο για τους τουρίστες και τους κατοίκους, με πολλά αναψυκτήρια και καφέ και είναι χώρος πολιτικών συγκεντρώσεων και ποικίλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Τα παραπάνω επιβλητικά κτίρια της οδού Μητροπόλεως στεγάζουν το ξενοδοχείο "Electra Palace" και το κινηματοθέατρο "Ολύμπιον".

Ο Γάλλος αρχιτέκτονας **Ερνέστ Εμπράρ**, σχεδίασε την πλατεία το **1917**, αμέσως μετά την μεγάλη πυρκαγιά που αποτέφρωσε το κέντρο της Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με τα σχέδια του Εμπράρ, η πλατεία - που θα ονομαζόταν Πλατεία Μεγάλου Αλεξάνδρου - θα είχε ένα μεγάλο άγαλμα του Αλέξανδρου στο κέντρο της και θα κατέληγε βόρεια στην Εγνατία, όπου θα χτιζόταν ένα επιβλητικό Δικαστικό Μέγαρο.

Σήμερα η πλατεία και η προς βορράν συνέχειά της, η οδός Αριστοτέλους, επιδεικνύουν αρκετά από τα βυζαντινά και ευρωπαϊκά στοιχεία που οραματίστηκε ο Εμπράρ, αν και οι απλοποιήσεις και τροποποιήσεις υπήρξαν πολλές. Η οριστική της διαμόρφωση έγινε κατά την δεκαετία του 1960.

Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Βρίσκεται εντός του χώρου της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, στα όρια του εμπορικού κέντρου της πόλης. Εγνατίας 154 (εντός ΔΕΘ-HELEXPO).

Πύργος Ο.Τ.Ε. (Θεσσαλονίκη)

Χτίστηκε το 1970 σε σχέδια του αρχιτέκτονα Αλ. Αναστασιάδη. Μαζί με την κεραία, το ύψος του ξεπερνάει τα 70 μέτρα. Για πολλά χρόνια χρησιμοποιούνταν σαν περίπτερο του ΟΤΕ στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Γεντί Κουλέ 2400 Χρόνια

Επταπύργιο ή αλλιώς Γεντί Κουλέ. **Γεντί** (=7) **Κουλέ** (=πύργος). Το **Επταπύργιο** της πόλης της Θεσσαλονίκης. Είναι το πρώτο μνημείο που αντικρίζει ο επισκέπτης της Θεσσαλονίκης είτε φθάνει από στεριά, αέρα ή θάλασσα. **Είναι η ακρόπολη και τα τείχη της πόλης εδώ και περίπου 2400 χρόνια, από τότε δηλαδή που την ίδρυσε ο Μέγας Αλέξανδρος.** Τα σημερινά τείχη που σώζονται είναι βυζαντινά και περιλαμβάνουν την ακρόπολη, που βρίσκεται το φρούριο του Γεντί Κουλέ. Ειδικά τη νύκτα που φωτίζονται ο επισκέπτης της Θεσσαλονίκης μπορεί να κατανοήσει τον όγκο που είχε η πόλη την βυζαντινή περίοδο. Βλέπει φωτισμένο τμήμα των τειχών που σώζονται και διακρίνει ότι κατεβαίνουν από το Γεντί Κουλέ προς το κέντρο της σημερινής πόλης. Κάποτε τα τείχη κατέληγαν στον Λευκό Πύργο, εκεί που βρισκόταν το λιμάνι της πόλης, ενώ ο Λευκός Πύργος αποτελούσε ένα από τους πύργους των τειχών. Παρόμοιος πύργος που σώζεται είναι αυτός του τριγωνίου στα τείχη της ακρόπολης. Το φρούριο Επταπύργιο, γνωστό ως "**Γιεντί Κουλέ**", στο τέλος του περασμένου αιώνα ως το 1989 στέγαζε τις **δικαστικές φυλακές της πόλης**. Οι σκληρές συνθήκες της φυλακής με τα υγρά και ανήλιαγα κάστρα έκαναν το Γιεντί Κουλέ διαβόητο κάτεργο, που πέρασε στη μυθολογία της φυλακής και στα ρεμπέτικα τραγούδια.

Πέντε χρόνια δικασμένος μέσα στο γεντί κουλέ
από το πολύ σεκλέτι το 'ριξα στον αργιλέ
φύσα ρούφα τράβα τονε πάτα τονε κι άναφτονε
φύλα τσίλιες για τους βλάχους κείνους τους δεσμοφυλάκους

Κι άλλα πέντε ξεχασμένος από σένανε καλέ
για παρηγοριά οι μάγκες μου πατούσαν αργιλέ
φύσα ρούφα τράβα τονε πάτα τονε κι άναφτονε
φύλα τσίλιες για τους βλάχους κείνους τους δεσμοφυλάκους

Τώρα που 'χω ξεμπουκάρει μέσα απ' το γεντικουλέ
γέμωσε τον αργιλέ μας να φουμάρουμε καλέ
φύσα ρούφα τράβα τονε πάτα τονε κι άναφτονε
φύλα τσίλιες για τ' αλάνι κι έρχονται δυο πολιτσίμάνοι
Βαγγέλης Παπάζογλου

Πηγή: Βικιπαίδεια